

Karolina Nygren
Utvecklingsledare
08 124 57 236
Karolina.Nygren@ekero.se

Socialnämnden

Lägesrapport - Digitalisering inom hemtjänsten

DnrSN17/144-518

Förslag till beslut

Socialnämnden noterar informationen.

Sammanfattning av ärendet

Antalet äldre personer med insatser inom hemtjänst kommer att öka enligt befolkningsprognosen. Digitala lösningar blir allt vanligare som ett led i att utveckla en effektiv hemtjänst för framtiden.

Socialnämnden har i budget 2017 avsatt medel till projekt utveckling av ny teknik inom äldreomsorgen. Ett förslag är att se över möjligheten att införa natttillsyn med hjälp av trygghetskameror. Då tekniken utvecklas snabbt inom området har projektgruppen under hösten ändrat fokus och sett över vilka andra digitala lösningar som finns på marknaden. Information om pågående arbete föreligger.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande socialkontoret, 2017-11-01

Ärendet

Bakgrund

Enligt befolkningsprognosen kommer antalet äldre personer att öka. Det ställer i sin tur krav på utveckling av en effektiv hemtjänst. Digitala lösningar av olika slag finns redan idag inom hemtjänsten i flera kommuner. Till exempel använder flera kommuner trygghetskamera, d v s en digital natttillsyn som utförs med hjälp av en kamera placerad i brukarens sovrum.

Tillsynsbesök nattetid är en omvårdnadsinsats där Ekerö hemtjänsts nattpatrull (mellan kl 24.00 – 07.30) besöker den enskilde för att säkerställa att allt är bra under

natten samt bistår vid behov av toalettbesök eller vändning etc. Besök hos den enskilde sker i regel 1-2 gånger per natt.

Kommuner som använder sig av nattkamera/trygghetskamera bevitnar att brukarna som har kameratjänsten får en bättre nattsömn och känner en större trygghet och integritet. Vissa kommuner har sett hur fallolyckor minskat då den äldre inte gått upp på natten för att låsa upp dörren till hemtjänstpersonalen. En del kommuner har även kunnat se positiva effekter på kostnaderna vid färre resor. I de flesta kommuner ses kameralösningen dock som en kompletterande insats, eftersom det är relativt få brukare som använder den.

Socialnämnden har i budget 2017 avsatt medel till projekt för ny teknik inom äldreomsorgen. Ett förslag är att se över möjligheten att införa natttillsyn med hjälp av trygghetskameror. Då tekniken utvecklas snabbt inom området har projektgruppen under hösten ändrat fokus och sett över vilka andra digitala lösningar som finns på marknaden innan beslut tas om vilken modell som passar Ekerö bäst för framtiden.

Nuläge

Under hösten 2017 har projektgruppen gjort en enklare kartläggning av digitala lösningar för att genomföra tillsyn inom hemtjänsten. En analys av behovet av natttillsyn har också genomförts. Den visar att relativt få personer har behov av endast tillsyn. I de fall då tillsyn förekommer är det ofta kopplat till en ytterligare insats, t ex vändning eller toalettbesök. Socialkontoret identifierar dock ett behov av mer passiv tillsyn hos framförallt personer med demenssjukdom eller som känner stark oro. Fysisk tillsyn kan dock inte beviljas flera personer inom målgruppen eftersom det skulle störa nattsönnen. En aspekt i kartläggningen har därför varit att finna digitala lösningar som även kan användas bredare än bara för att utöva tillsyn.

Projektgruppen har träffat företrädare från företag som levererar nedanstående digitala lösningar.

Trygghetskamera

Det första alternativet att prova s k trygghetskameror hemma hos brukare är inte längre aktuellt. Tekniken har förfinats och förbättrats ytterligare och kameralösningen framstår alltmer som dyr och ineffektiv eftersom den endast kan användas till en funktion; tillsyn riktad mot brukarens sängplats.

Vårdsensor – värmekamera

Vårdsensorn är en liten värmekamera som placeras i sovrummet. Skillnaden mot en vanlig kamera är att den inte kan identifiera om personen är en man eller kvinna, hudfärg etc. Via bredband eller annan uppkoppling sänder kameran en termografisk bild av personen i rummet och på så sätt kan personalen inom hemtjänsten gå in via mobil eller dator och titta att personen ligger i sängen. Vårdsensorn är försedd med intelligent videoanalys vilket gör det möjligt att programmera kameran att själv larma om personen i rummet faller och blir liggande. Vidare kan man ställa in så att kameran larmar när det sker förändringar i bilden eller temperaturen sjunker eller stiger över en viss nivå.

Vårdsensorn är en förfinad form av vanlig kamera, men eftersom det är en värmekamera är den något dyrare. Problematiken som uppstår med en vanlig kamera kvarstår dock till viss del. En eller flera kameror måste köpas in och installeras hemma hos brukaren. Kommunen behöver göra en relativt stor investering för att endast kunna utöva natttillsyn.

Safebase

Safebase är en s k närvarosensor som fästs på sängbenen. Sensorn samlar data om brukarens beteende och skickar den vidare till en liten dator kopplad till sensorn. Datorn skickar sedan avvikelser vidare till hemtjänstpersonalen som via app på mobil eller surfplatta eller via dator får ett larm/en avvikelse.

Tekniken kan i dagsläget främst användas för tillsyn och avläser ett förinställt tidsspänn, t ex kl 22-06. Sensorerna kan även ställas in för att rapportera avvikelse om en person inte rör sig alls eller inte går upp på morgonen.

Fördelarna med Safebases sensorer är att de är enkla att installera och använda. Sensorerna kan återanvändas och registreringen av brukare i systemet är enkel att genomföra samt att administrera.

Safebase har ännu inte tagit tekniken i full drift och deltar ännu inte i upphandlingar. Flera tester har genomförts inom såväl ordinärt- som särskilt boende. Företaget är i dagsläget intresserade av att göra s k pilottester, d v s tekniken används i drift hos hemtjänsten eller på särskilt boende, men det finns utrymme att förfina och förbättra appen och den webbaserade funktionen. Utvärdering görs efter ca 3 månader och förbättringar görs löpande under tiden.

Safebase erbjuder en billig och smidig lösning som också kan uppfattas som mindre integritetskränkande än en kamera. Men även denna teknik är i dagsläget bunden till brukarens säng vilket begränsar användningen till endast tillsyn.

Aifloo

Aifloo är ett e-hälsosystem byggt på medicinsk artificiell teknik. Systemet bygger på ett armband som "lär sig" brukarens beteende. Armbandet skickar signaler till en eller flera satelliter i bostaden. Via satelliterna förstärks signalerna och skickas vidare till molnet. Servern skickar informationen vidare till vårdpersonalen som tar emot larmen i mobilen, via surfplatta eller dator. I armbandet finns även trygghetslarm inbyggt. Armbandet känner av var brukaren befinner sig och hur denne rör sig. Vid fall utlöses larm automatiskt. Tekniken kan användas för tillsyn, men flera andra funktioner kan också kopplas på t ex koll om personen klivit upp, ätit eller tagit sina mediciner.

Armbandet testas för tillfället inom flera särskilda boenden som drivs av Aleris. Inom kort lanseras tekniken även inom Aleris hemtjänst.

Fördelarna med Aifloo-tekniken är att armbandet kan ha fler användningsområden framöver än att endast tillse att personer ligger i sängen om natten. Tekniken kan även kombineras med trygghetslarm vilket minskar antalet installationer och separata lösningar hos den enskilde.

Fortsatt arbete

I den kartläggning som genomförts av digitala lösningar under hösten har framkommit att Aifloos e-hälsosystem byggt på medicinsk artificiell teknik är den mest intressanta lösningen att testa inom hemtjänsten. Armbandslösningen har ett större användningsområde än tillsyn i sängen och kan även användas som trygghetslarm framöver. Arbetet pågår för att klarlägga de tekniska förutsättningarna för systemet. Vidare kan det bli aktuellt att genomföra en direktupphandling av den digitala lösningen innan testet kan starta.

Den analys av målgruppen som genomförts visar att få individer beviljas tillsyn på natten som enda insats. I dagsläget har de personer som beviljats tillsyn även en annan omvårdnadsinsats kopplad till tillsynen. Projektet syftar till att testa en form av teknik som ska kunna erbjudas som insats inom hemtjänsten varför målgruppen kommer att breddas. Projektgruppen ser därför över möjligheten att erbjuda personer som skulle uppleva en ökad trygghet med någon form av passiv nattillsyn att ingå i projektet. Det handlar främst om personer som känner oro på natten, har en demensdiagnos eller hög fallrisk.

Tidplanen för projektet uppdateras löpande. Socialnämnden kommer att få nya lägesrapporter under projektets gång.

Beslutet expedieras till

Klicka här för att fylla i vem beslutet ska expedieras till

Lena Burman Johansson
Socialchef

Karolina Nygren
Utvecklingsledare